

Kiitotiepoikkeamat (RI-VAP)

Tilakuva 2020

Vuonna 2020 raportoitiin 57 kiitotiepoikkeamaa Suomessa tai suomalaisten ilma-alusten, maa-ajoneuvojen tai henkilöiden tai lennonjohdon aiheuttamana. Määrä jäi selvästi edellisvuotta (80) pienemmäksi sekä jonkin verran vuosien 2013-2019 keskiarvoa (66,3) pienemmäksi.

3 tapauksista luokiteltiin vakavaksi vaaratilanteeksi ja ne kaikki tapahtuivat valvomattomilla lentopaikoilla harrasteilmailussa. Kiitotiepoikkeama on määritelmän mukaan tilanne, jossa ilma-alus, ajoneuvo tai henkilö on kiitotiellä tai sen suoja-alueella luvatta tai muuten virheellisesti. Valvomattomilla lentopaikoilla ei ole lennonjohtoa, joka antaisi luvan kiitotielle. Myös valvomattomilla tapahtuneita tilanteita on luokiteltu kiitotiepoikkeamiksi, koska on arvioitu toisen ilma-aluksen menneen kiitotielle muuten virheellisesti (esim. virhearvio saapuvan tai lentoonlähtevän ilma-aluksen sijainnista).

Vuoden 2020 tyypillisessä kiitotiepoikkeamassa joko ilma-alus rullasi ilman lupaa kiitotien odotuspaikkamerkintöjen yli tai maa-ajoneuvo ajoi kiitotielle ilman vaadittavaa lupaa. Vaikka kiitotiepoikkeamien määrä väheni edellisvuoteen verrattuna, alustavien liikennemääräarvioiden perusteella tapahtumien suhteellinen määrä näyttäisi nousevan jonkin verran edellisvuosia korkeammaksi.

Ilma-alusten aiheuttamien kiitotiepoikkeamien määrä (34) laski edellisvuodesta (52) ja oli vuosien 2013-2019 keskiarvon (38,7) alapuolella. Lasku tapahtui melko tasaisesti eri lentoasemilla. Eniten ilma-aluksen aiheuttamia kiitotiepoikkeamia tapahtui valvotuista lentoasemista Helsinki-Vantaalla (8) ja seuraavaksi Kuopiossa(3) ja Rovaniemellä(3). Helsinki-Vantaalla kiitotiepoikkeamia aiheutti pääosin ulkomainen kaupallinen ilmakuljetus ja Kuopiossa ja Rovaniemellä lähes kaikissa tapauksissa sotilasilmailu. Helsinki-Vantaalla lähes kaikissa tapauksissa oli kyse odotuspaikkamerkintöjen ylityksestä rullauksen aikana, Kuopiossa ja Rovaniemellä taas tultiin laskuun ilman lupaa puolessa tapauksista.

Malmin lentopaikalla tapahtui 5 kiitotiepoikkeamaksi luokiteltua tapausta, kun edellisvuonna tapauksia oli 11. Kaikissa Malmin tapauksissa oli kyse tilanteesta, jossa toinen ilma-alus oli tulossa laskuun ja toinen ilma-alus siirtyi kiitotielle, mikä johti laskeutuvan ylösvetoon.

Ilma-aluksen aiheuttamissa kiitotiepoikkeamissa yleisilmailukone oli useimmiten vastuullisena (12). Määrä kuitenkin laski selvästi edellisvuodesta (22). Harrasteilmailu aiheutti 6 kiitotiepoikkeamaa, pari tapausta edellisvuotta (8) vähemmän. Suomalainen kaupallinen ilmakuljetus aiheutti 5 kiitotiepoikkeamaa, myös hieman edellisvuotta (8) vähemmän.

Alustavien liikennemääräarvioiden perusteella tapahtumien suhteellinen määrä näyttäisi nousevan edellisvuosia korkeammaksi.

Maa-ajoneuvojen aiheuttamien kiitotiepoikkeamien määrä (17) laski hivenen edellisvuodesta (19) ja pysyi likimain vuosien 2013-2019 keskiarvon (16,4) tasalla. Alkuvuonna trendi oli huonompaan suuntaan mutta kasvu pysähtyi keväällä liikenteen määrän vähentyessä. Toisaalta Suhteessa operaatioiden määrään valvotuilla lentoasemilla ajoneuvojen aiheuttamien kiitotiepoikkeamien määrä kasvoi edellisvuosiin verrattuna. Yleensä poikkeamien tapahtuma-aikaan lentoasemalla ei ollut ilmaliikennettä eivätkä ne aiheuttaneet vakavia tilanteita.

Henkilöt aiheuttivat lähinnä valvomattomilla lentopaikoilla muutamia kiitotieturvallisuuteen liittyviä tilanteita, liikkuaan kiitotiealueella samaan aikaan siellä toimivan ilma-aluksen kanssa. Näiden tapausten määrä (6) oli

selvästi pidemmän aikavälin keskiarvoa (18,9) pienempi.

Lennonjohto aiheutti vuoden aikana kaksi kiitotiepoikkeamaa. Määrä laski merkittävästi edellisvuodesta (6) ja oli myös merkittävästi vuosien 2013-2019 keskiarvon (6,3) alapuolella. Myös suhteessa valvottujen lentoasemien operaatioihin määrä oli edellisvuotta ja pidemmän aikavälin keskiarvoa pienempi.

Traficom in toimenpiteet kiitotiepoikkeamien vähentämiseksi

Traficom on julkaissut useita turvallisuustiedotteita kiitotiepoikkeamiin liittyen vuosien varrella.

Vuonna 2013 lähetettiin kaikille ilmailulupakirjan haltijoille

[tiedote \(pdf\)](https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/12518-Ilmailukirje_kiitotiepoikkeamat_ja_ultrakoulutus_2013.pdf) [. \(https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/12518-Ilmailukirje_kiitotiepoikkeamat_ja_ultrakoulutus_2013.pdf\)](https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/12518-Ilmailukirje_kiitotiepoikkeamat_ja_ultrakoulutus_2013.pdf)

ja 2018 marraskuussa julkaistiin

[turvallisuustiedote](http://trafi.mailpv.net/a/s/95652244-ea832606c44c61c7519b31e86e3394fc/2770648) [. \(http://trafi.mailpv.net/a/s/95652244-ea832606c44c61c7519b31e86e3394fc/2770648\)](http://trafi.mailpv.net/a/s/95652244-ea832606c44c61c7519b31e86e3394fc/2770648)

, jossa mm. muistutettiin tyypillisistä kiitotiepoikkeamatapauksista. Lokakuussa 2019 julkaistussa

[turvallisuustiedotteessa](http://traficom2019.mailpv.net/a/s/165726507-03e889fe25a1d10728c18cc602957529/3478074) [. \(http://traficom2019.mailpv.net/a/s/165726507-03e889fe25a1d10728c18cc602957529/3478074\)](http://traficom2019.mailpv.net/a/s/165726507-03e889fe25a1d10728c18cc602957529/3478074)

käytiin läpi kesän 2019 tapahtumia, ml. kiitotiepoikkeamia. Myös kesäkuussa 2020 julkaistiin

[turvallisuustiedote](https://uutiskirjeet.traficom.fi/archive/show/3912808) [. \(https://uutiskirjeet.traficom.fi/archive/show/3912808\)](https://uutiskirjeet.traficom.fi/archive/show/3912808)

, jossa yhtenä aiheena oli kiitotieturvallisuus. Tiedotteet sisältävät edelleen hyödyllisiä vinkkejä kiitotiepoikkeamien välttämiseksi.

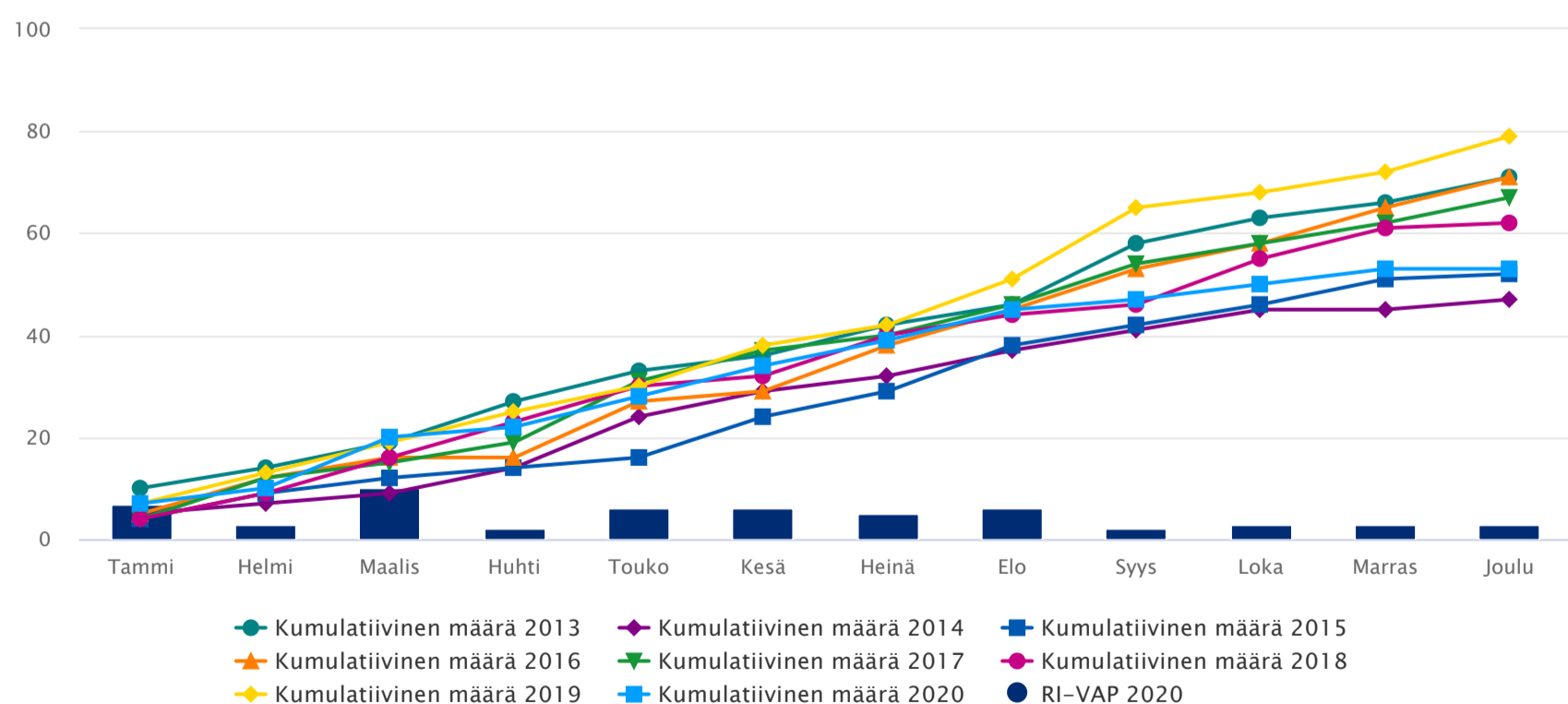
Eurooppalaiset ilmailujärjestöt päivittivät vuoden 2017 lopussa suunnitelmaa kiitotiepoikkeamien estämiseksi (

[European Plan for Prevention of Runway Incursions EAPPRI](https://www.eurocontrol.int/publications/european-action-plan-prevention-runway-incursions-eappri-v30) [. \(https://www.eurocontrol.int/publications/european-action-plan-prevention-runway-incursions-eappri-v30\)](https://www.eurocontrol.int/publications/european-action-plan-prevention-runway-incursions-eappri-v30)

). EAPPRI sisältää lukuisia suosituksia ja kaikkien osapuolien olisikin hyvä käydä dokumentti läpi ja pyrkiä toteuttamaan suositukset siinä määrin kuin mahdollista. Traficom toimitti syyskuussa 2018 ilmailuorganisaatioille kyselyn, jolla selvitettiin suositusten toteutustilannetta Suomessa. Saatujen vastausten perusteella n. 80% EAPPRI:n suosituksista on joko toteutettu tai tullaan toteuttamaan.

Aiemmat vuosikatsaukset löydät löydät graafien alapuolella olevista linkeistä.

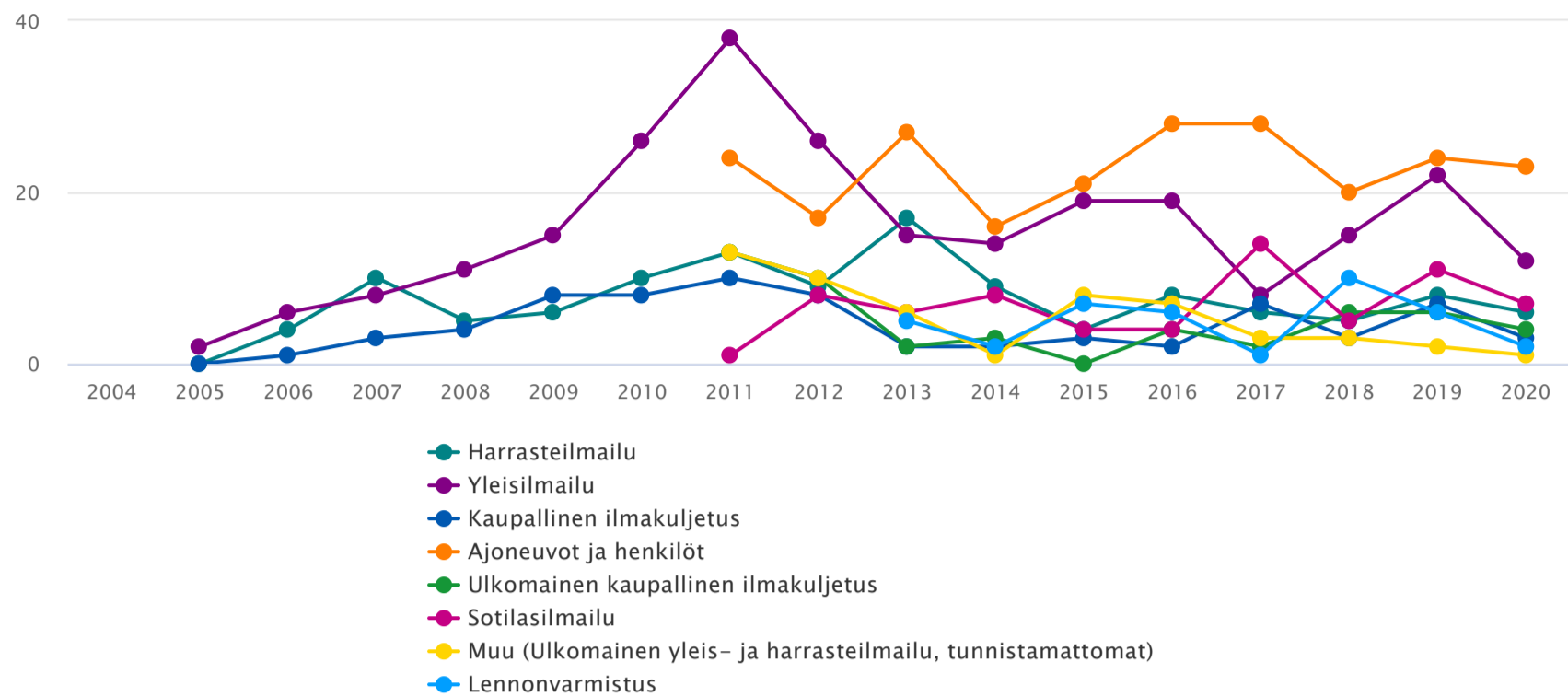
Kiitotiepoikkeamat (RI) 2013-2020 Suomessa

Tallenna kuvion tiedot CSV-tiedostona

Kiitotiepoikkeamien (RI) aiheuttajat 2004-2020

(Huom! kiitotiepoikkeamissa saattaa olla useampi aiheuttaja, joten lukemat eivät vastaa kokonaislukemia)

Tallenna kuvion tiedot CSV-tiedostona

AIKAISEMMAT KATSAUKSET

→ [Kiitotiepoikkeamat 2019 \(pdf, 135,89 Kt\)](#)

→ [Kiitotiepoikkeamat 2018 \(pdf, 115,98 Kt\)](#)

→ [Kiitotiepoikkeamat 2017 \(pdf, 541,61 Kt\)](#)

08.03.2021